

Секція 2.
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ, ОБЛІКУ, ФІНАНСІВ ТА ЕКОЛОГІЇ
В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

Ростислав Баглей

к.е.н., доцент

Тернопільський національний економічний університет

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПТИМІЗАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Всі бізнес-процеси підприємства поділяють на основні, супутні, допоміжні, забезпечувальні, процеси управління і процеси розвитку.

Бізнес-процес – це, по суті, графічний опис господарської діяльності підприємства, котрий допомагає раціонально аналізувати і відслідковувати логістичний ланцюжок взаємопов'язаних дій, націлених на перетворення входів і виходів процесів, котру простіше моделювати.

Під бізнес-процесом тлумачать цілісний опис основних видів діяльності підприємства та їх проекцію на організаційні структури з урахуванням розвитку взаємодії учасників у часі.

Отже, у множині трактувань поняття «бізнес-процес» можна виділити дві характерні складові: бізнес-процес – це діяльність або сукупність діяльностей; результатом бізнес-процесу є продукт або послуга.

Бізнес-процес розпочинається від побажань споживача і закінчується повним задоволенням його потреби. Сам бізнес-процес створення цінності розподіляється на складові, котрі можуть також складатися з декількох компонентів. Для поліпшення і підвищення ефективності бізнес-процесу необхідно приділяти прискіпливу увагу кожному його етапу, впроваджувати інновації в принцип роботи.

Слід враховувати проблеми, що виникають при оцінці економічної ефективності бізнес-процесу підприємства.

По-перше, всі бізнес-процеси підприємства повинні бути ієрархічно впорядковані і структуровані до певного рівня, що дозволяє враховувати витрати на процеси.

По-друге, всі бізнес-процеси слід правильно розділити на групи. Це можуть бути процеси, що додають вартість і формують прибуток і ті, котрі не додають вартість.

По-третє, слід враховувати, що ефективність бізнес-процесів, що сприяють створенню доданої вартості, розраховуються з урахуванням фінансових показників, а ефективність бізнес-процесів, що не додають вартість, розрахувати практично неможливо.

По-четверте, незалежно від виду бізнес-процесу завжди можна визначити економічну ефективність інноваційних заходів щодо його вдосконалення, раціоналізації й оптимізації.

Створення систем ефективного управління підприємствами – це одне з найскладніших завдань, що постає перед сучасним менеджментом. Універсальної методики створення таких систем управління не існує, однак можлива розробка загальних принципів побудови систем управління бізнесом.

Саме тому доцільно здійснити вдосконалення бізнес-процесів підприємства, тобто забезпечити безперервну циклічну діяльність, що передбачає аналіз поточного стану суб'єкта, розробку нових, а також доопрацювання і адаптацію існуючих процесів і подальшого їх впровадження, виходячи з зовнішніх і внутрішніх факторів, що впливають на діяльність суб'єктів господарювання за певний проміжок часу.

У сучасному процесному управлінні доцільно виділити два концептуальних підходи вдосконалення бізнес-процесів:

– поступовий, поетапний (У. Демінг) в рамках існуючої організаційної структури управління, що вимагає незначних капіталовкладень або не вимагає їх взагалі;

– кардинальний (М. Хаммер і Дж. Чампі), що веде до суттєвих змін процесу і організаційної структури управління.

Обидва підходи базуються на теорії процесного підходу і методології управління процесами (опис самого процесу, його меж, встановлення контрольних точок в процесах, вимірювання показників, аналіз отриманої інформації і пропозицій щодо вдосконалення). Вони єдині і в тому, що спрямовані на виявлення дублювання функцій, вузьких місць, якості окремих операцій, дефіциту інформації, можливості автоматизації і управління якістю. До вдосконалення бізнес-процесів підприємства необхідно підходити відповідально. Це зумовлює розробку і формування інноваційної бізнес-моделі з метою підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання.

Модель бізнес-процесів підприємства – це структурована схема процесу перетворення за допомогою певних технологій фінансових, матеріальних, інформаційних та інших ресурсів в потоки продуктів та послуг, які сприймаються ринком як цінність, що конвертована в прибуток підприємства.

Існує два підходи до визначення сутності поняття «бізнес-модель»:

- 1) орієнтований на бізнес-процеси;
- 2) орієнтований на цінність і клієнта. Перший підхід пов'язаний з розглядом діяльності підприємства з точки зору бізнес-процесів і технологій.

Другий підхід передбачає орієнтацію на цінність, котру підприємство створює для зовнішніх клієнтів, а також на результати діяльності.

Бізнес-модель дає змогу сформуванню цілісної картини діяльності по досягненню бажаного результату. Ключовими елементами бізнес-моделі підприємства, що визначають її зміст, є:

- цінність для зовнішніх клієнтів, яку пропонує підприємство на основі своїх продуктів і послуг;
- система створення цієї цінності, що включає постачальників і цільових клієнтів, а також ланцюжки створення цінності;
- активи, які підприємство використовує для створення цінності;
- фінансова модель підприємства, яка визначає як структуру його витрат, так і способи отримання прибутку. У даній концепції бізнес-модель тісно пов'язана з стратегією.

Управління бізнес-процесами – це складова частина «традиційного» менеджменту. Керівництву та фахівцям слід розуміти, що немає фінішної межі в удосконаленні бізнес-процесів, тому що це програма, котра повинна працювати постійно. Використання процесного підходу є актуальним на всіх стадіях розвитку підприємства. При цьому, як побудова нових бізнес-процесів, так і оптимізація наявних вимагає низки спеціалізованих підходів і якісного розгляду поточної ситуації в сукупності з урахуванням стратегічних і тактичних цілей та завдань підприємства.

Список використаних джерел

1. Davenport T. H. The New Industrial Engineering: Information Technology and Business Process Redesign. Sloan Management Review, 1990, (Summer), P.11–27.
2. Porter M., Millar V. How Information Gives You Competitive Advantage. Harvard Business Review, 1985, 85 (July – August), p. 149–160.
3. Teece D.J. Business Models, Business Strategy and Innovation. Long Range Planning. 2010. 43. P. 191.
4. Chesbrough H. Business Model Innovation: Opportunities and Barriers. Long Range Planning. 2010. 43. P. 354–363.
5. Пуцентейло П.Р., Гуменюк О.О. Основні аспекти формування ефективної системи економічної безпеки підприємства. Економічний дискурс. 2017. № 2. С. 37–47.
6. Пуцентейло П.Р., Гуменюк О.О. Стратегічний аналіз як важливий елемент управління підприємством. Інноваційна економіка. 2016. № 3-4 (62). С. 196–205.